

Mentor +

**1ο Αποτέλεσμα του Έργου:
Πρόγραμμα Καθοδήγησης Νέων με Παραβατική
Συμπεριφορά**

Περίληψη

2023

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΟΥ: 2021-2-ΒΕ05-ΚΑ220-ΥΟΥ-000050037

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις που εκφράζονται στην παρούσα δημοσίευση αντιπροσωπεύουν μόνο τους συγγραφείς και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης και Πολιτισμού δεν πρέπει να θεωρούνται υπεύθυνοι για τις απόψεις που εκφράζονται.

Περίληψη

Το πρόγραμμα καθοδήγησης του Ευρωπαϊκού έργου Mentor+ στοχεύει στην παροχή των απαραίτητων εφοδίων στους νέους και στις νέες με παραβατική συμπεριφορά ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τις προκλήσεις που ενδεχομένως επηρεάζουν αρνητικά την ψυχική τους υγεία και ευημερία.

Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στην ενίσχυση της αυτογνωσίας, της αυτοπεποίθησης, της ανθεκτικότητας, της ενσυναίσθησης και της αποτελεσματικής λήψης αποφάσεων.

Προσφέρει επίσης εξατομικευμένες παρεμβάσεις καθοδήγησης για την αποτροπή της παραβατικής συμπεριφοράς των νέων.

Το πρόγραμμα καθοδήγησης αποτελείται από: α) το Εγχειρίδιο για την καθοδήγηση των νέων το οποίο περιλαμβάνει το θεωρητικό υπόβαθρο του έργου και β) την πρακτική εφαρμογή της καθοδήγησης.

Θεωρητικό Εγχειρίδιο

Κεφάλαιο 1

Το πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζει τις θεωρίες κοινωνικής επανένταξης των νέων με παραβατική συμπεριφορά οι οποίες αποτελούν τη βάση του Προγράμματος Καθοδήγησης του έργου Mentor+.

Αναλύονται:

α) το μοντέλο εκτίμησης και μείωσης κινδύνων «Risk-Need-Responsivity» (RNR) (Andrews, Bonta & Hodge, 1990; Bonta & Andrews, 2017), με βάση το οποίο σχεδιάστηκαν οι εξατομικευμένες παρεμβάσεις καθοδήγησης, λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση του κινδύνου.

β) το μοντέλο Good Lives (GLM) (Ward & Fortune, 2013; Ward, Mann & Gannon, 2007), το οποίο εστιάζει στην επίτευξη των προσωπικών στόχων, την ενίσχυση της ευημερίας και τη μείωση των κινδύνων.

Παρουσιάζονται επίσης οι θεωρίες αποχής από το έγκλημα (Maruna, 2001), με έμφαση στη θετική αλλαγή και την κοινωνική ευθύνη. Οι αρχές της επανορθωτικής δικαιοσύνης (Braithwaite, 2002) στις οποίες βασίζεται η προσέγγιση του προγράμματος καθοδήγησης ενθαρρύνουν την πρόληψη της παραβατικότητας.

Αυτό το κεφάλαιο στοχεύει στην αξιοποίηση των θεωριών επανένταξης στο πλαίσιο του προγράμματος καθοδήγησης του έργου Mentor+.

Θεωρητικό Εγχειρίδιο

Κεφάλαιο 2

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στα θέματα της αυτοπεποίθησης, της κατανόησης του περιβάλλοντος του ατόμου και της συναισθηματικής νοημοσύνης.

Η Θεωρία της Κοινωνικής Μάθησης (Bandura & Walters, 1977- Bandura, 2001) αναδεικνύει τον ρόλο της αυτοπεποίθησης στην αλλαγή συμπεριφοράς. Λαμβάνοντας υπόψη αυτή τη θεωρία, το πρόγραμμα καθοδήγησης εστιάζει στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης μέσω της καθοδήγησης.

Η “Θεωρία των Οικολογικών Συστημάτων” (Bronfenbrenner, 1999) συμβάλλει στην κατανόηση και την αντιμετώπιση της παραβατικότητας λαμβάνοντας υπόψη το περιβάλλον στο οποίο ζουν οι νέοι.

Η ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης (Mayer, Salovey & Caruso, 2008) διευκολύνεται με τη χρήση του εργαλείου Mood Meter.

Θεωρητικό Εγχειρίδιο

Κεφάλαιο 3

Αυτό το κεφάλαιο αφορά σε διάφορες μεθόδους παρέμβασης, όπως οι:

- Γνωσιακή Συμπεριφορική Θεραπεία (Cognitive-Behavioral Therapy - CBT),
- Παρακινήτικη Συνέντευξη (Motivational Interviewing - MI),
- Θεραπεία Εστιασμένη στη Συμπόνια (Compassion Focused Therapy - CFT).

Η **Γνωσιακή Συμπεριφορική Θεραπεία** (Beck, 2021; Landenberger & Lipsey, 2005) στοχεύει στη γνωστική αναδιάρθρωση για την προώθηση της ευημερίας και τη μείωση της παραβατικότητας.

Οι **Παρακινήτικες Συνεντεύξεις** (Miller & Rollnik, 2013) επικεντρώνονται στην ενίσχυση των προσωπικών κινήτρων που οδηγούν στην αλλαγή της συμπεριφοράς. Συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης για την επανένταξη των νέων με παραβατική συμπεριφορά, εστιάζοντας στην προσωπική ενδυνάμωση και την ευημερία τους.

Η **Θεραπεία που εστιάζεται στη συμπόνια** (Gilbert, 2005; Gilbert, 2010) στοχεύει στην ανάπτυξη της ενσυναίσθησης. Μέσω της ενσυναίσθησης οι νέοι κατανοούν καλύτερα τις πράξεις τους και ελέγχουν αποτελεσματικά τα συναισθήματά τους (Neff, et.al. 2007). Έτσι, η ενσυναίσθηση λειτουργεί ως παράγοντας αποχής από το έγκλημα και συμβάλλει στη συνολική ευημερία των νέων.

Πρόγραμμα Καθοδήγησης

Το πρόγραμμα καθοδήγησης του έργου Mentor+ προσφέρει υποστήριξη σε νέους και νέες με παραβατική συμπεριφορά, με στόχο την ενίσχυση της αυτογνωσίας, της αυτοπεποίθησης, της ανθεκτικότητας και της ενσυναίσθησής τους (Albright et al., 2017; Schwartz & Rhodes, 2016).

Το πρόγραμμα ανταποκρίνεται στις ατομικές ή ομαδικές ανάγκες της ομάδας-στόχου μέσω μεθόδων μη τυπικής εκπαίδευσης και εμπειρικής μάθησης.

Περιλαμβάνει διαφορετικούς τύπους καθοδήγησης, όπως ατομική καθοδήγηση και καθοδήγηση από ομοτίμους (peer-mentoring). Ταυτόχρονα, αναδεικνύει τα μέσα και τους ψυχοκοινωνικούς τρόπους καθοδήγησης με στόχο την προώθηση της προσωπικής ενδυνάμωσης, της ενσυναίσθησης και της ορθής λήψης αποφάσεων (Rhodes & Dubois, 2006; Spencer, et.al, 2019; Rhodes, 2005; Sanchez, et. al., 2017).

IMPROVE
 DEVELOP
 TRAINING
 MOTIVATE
 COACHING
 INSPIRE

Πρόγραμμα Καθοδήγησης

Το πρόγραμμα καθοδήγησης αφορά σε συγκεκριμένους στόχους. Μεταξύ των στόχων περιλαμβάνονται η αποθάρρυνση των νέων από την υιοθέτηση παραβατικών συμπεριφορών, η βελτίωση των ακαδημαϊκών επιδόσεων και η μείωση της συμμετοχής σε παραβατικές πράξεις.

Το πρόγραμμα καθοδήγησης επικεντρώνεται σε προσεγγίσεις που εστιάζουν στα δυνατά σημεία των νέων, στις κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες και στους ψυχολογικούς παράγοντες που επηρεάζουν θετικά την προσωπική τους ενδυνάμωση (Jolliffe, et.al, 2017; Besemer, et.al, 2017).

Η επιλογή μεντόρων και καθοδηγούμενων και η ολοκληρωμένη εκπαίδευση διασφαλίζουν την επιτυχία της σχέσης καθοδήγησης, εστιάζοντας στην προσωπική ενδυνάμωση και τη συναισθηματική υποστήριξη (Tolan, 2014- Rhodes, 2005- Spencer, et.al., 2019).

Η ολοκληρωμένη προσέγγιση που προσφέρει το πρόγραμμα καθοδήγησης του Mentor+ στοχεύει στην επανένταξη των νεαρών κρατουμένων, στην υποστήριξη των νέων με παραβατική συμπεριφορά, καθώς και στη μείωση της υποτροπής.

Βιβλιογραφία

- Albright, J. N., Hurd, N. M., & Hussain, S. B. (2017). Applying a social justice lens to youth mentoring: A review of the literature and recommendations for practice. *American journal of community psychology*, 59(3-4), 363-381.
- Andrews, D. A., Bonta, J., & Hoge, R. D. (1990). Classification for effective rehabilitation: Rediscovering psychology. *Criminal justice and Behavior*, 17(1), 19-52.
- Bandura, A. (2001). Social cognitive theory: An agentic perspective. *Annual review of psychology*, 52(1), 1-26.
- Bandura, A., & Walters, R. H. (1977). *Social learning theory* (Vol. 1). Prentice Hall: Englewood Cliffs.
- Beck, J. (2021). *Cognitive behavior therapy: basics and beyond* (3rd ed.). New York: The Guilford Press.
- Besemer, S., Ahmad, S. I., Hinshaw, S. P., & Farrington, D. P. (2017). A systematic review and meta-analysis of the intergenerational transmission of criminal behavior. *Aggression and violent behavior*, 37, 161-178.
- Braithwaite, J. (2002). Setting standards for restorative justice. *British Journal of Criminology*, 42(3), 563-577.
- Bronfenbrenner, U. (1999). Environments in developmental perspective: Theoretical and operational models. In *Measuring environment across the life span: Emerging methods and concepts*. (pp. 3-28). American Psychological Association.
- Gilbert, P. (2010). An introduction to compassion focused therapy in cognitive behavior therapy. *International Journal of Cognitive Therapy*, 3(2), 97-112.
- Gilbert, P. (Ed.). (2005). *Compassion: Conceptualizations, research and use in psychotherapy*. Routledge.
- Jolliffe, D., Farrington, D. P., Piquero, A. R., Loeber, R., & Hill, K. G. (2017). Systematic review of early risk factors for life-course-persistent, adolescence-limited, and late-onset offenders in prospective longitudinal studies. *Aggression and violent behavior*, 33, 15-23.
- Landenberger, N. A., & Lipsey, M. W. (2005). The positive effects of cognitive-behavioral programs for offenders: A meta-analysis of factors associated with effective treatment. *Journal of experimental criminology*, 1(4), 451-476.

- Maruna, S. (2001). *Making good*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Mayer, J. D., Salovey, P., & Caruso, D. R. (2008). Emotional intelligence: new ability or eclectic traits? *The American psychologist*, 63(6), 503-517.
- Miller, W.R. & Rollnick, S. (2013). *Motivational Interviewing: Helping people to change* (3rd Ed.). New York: Guilford Press.
- Neff, K. D., Rude, S. S., & Kirkpatrick, K. L. (2007). An examination of self-compassion in relation to positive psychological functioning and personality traits. *Journal of Research in Personality*, 41, 908–916
- Rhodes, J. E. (2005). A model of youth mentoring. In D. L. DuBois & M. J. Karcher (Eds.), *Handbook of youth mentoring* (pp. 30-43). Sage Publications.
- Rhodes, J. E., & DuBois, D. L. (2006). Understanding and Facilitating the Youth Mentoring Movement. *Social Policy Report*, 20(3), 1-20.
- Sánchez, B., Colón-Torres, Y., Feuer, R., Roundfield, K., & Berardi, L. (2017). An ecological model for understanding mentoring relationships among Latina adolescents. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 23(3), 411-424.
- Schwartz, S. E., & Rhodes, J. E. (2016). From treatment to empowerment: New approaches to youth mentoring. *American journal of community psychology*, 58(1-2), 150-157.
- Schwartz, S. E., & Rhodes, J. E. (2016). From treatment to empowerment: New approaches to youth mentoring. *American journal of community psychology*, 58(1-2), 150-157.
- Tolan, P. H., Henry, D. B., Schoeny, M. S., Lovegrove, P., & Nichols, E. (2014). Mentoring programs to affect delinquency and associated outcomes of youth at risk: A comprehensive meta-analytic review. *Journal of experimental criminology*, 10(2), 179-206.
- Ward, T., & Fortune, C. A. (2013). The good lives model: Aligning risk reduction with promoting offenders' personal goals. *European Journal of Probation*, 5(2), 29-46.
- Ward, T., Mann, R. E., & Gannon, T. A. (2007). The good lives model of offender rehabilitation: Clinical implications. *Aggression and violent behavior*, 12(1), 87-107.

Οι εταίροι του έργου:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΟΥ: 2021-2-BE05-KA220-YOU-000050037

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.